

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Quæ Servitvs Peccatorvm Seu Conciones De Prodigi vilißimâ seruitute

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1614

Pars Secvnda Concionis Qvartæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55957)

Atat, heus anima mea, peccatrix infelix, remitte aliquantulum volatum, conspiceque ad quas angustias, quam vilitatem sit depressus prodigus. Resumamus paulisper spiritum, & progrediemur.

PARS SECVNDA CON-
CIONIS QVARTAE.

S. 15. Βόσκην χοίρη.

S. 15. Vt pasceret porcos,

S. 15. Vt pasceret sues.

Græca:
Vulgata.
Syriaca.

ARGVMENTVM.

1. Ampla & brevis est parabola. 2. pessimo operi destinatus prodigus. 3. Porci etymon. Animal monstruosum est, figura, ingenio, cibi quantitate & qualitate, odoratu: prodigiose inutile, stolidum, lasciuum, ferox. 4. Porci, figura diaboli. 5. Sympathia porcorum & demonum: conuenientia figure, & rationis victus: diaboli inutiles, lubrici, iracundi, ut porci. 6. Porci sunt mali cogitatus, sensus soluti; appetitus brutales; pars hominis inexplebilis. Porcos pascere, est peccata anonyma patrare: peccatores docere, fouere, delectare, eis fauere. 7. Porci, & porcarum innumeri. 8. Epilogus.

1. Dicit Doctor Euthymius Dominum quasi dentibus distrahere, distendereque parabolam; & sigillatim ampliare quicquid ad calamitatem adolescentis facit; ut monstret quidnam patiantur, qui missis mandatis Dei sequuntur ducatum voluptatis, voluntatisque propriae. Ita est: exprimit enim famentem, feruum, ruralem, suarium, fame ravidum: ast omnia ista la-

Iesus
Christus
orator
eximius
Euthym.
c. 57. in
Lucano.

MMM

conismo

conismo, & breuitatis singulari studio. Est itaque
 stus, logicus succinctus, & Rhetor magnificus,
 & fusus; vterque appositè, vtrens pugno & palma
 rei & temporis modum. Quemadmodum dictio
 dolescentior inuoluit complures peccatoris qualitates
 vt visum est; & voce *ἀρόρας*, siue *luxuriosè* compo-
 est succinctè & plenè omnia genera sumptuum
 florum: ita in hac Iliade, & deploranda prodigi-
 stratione, fusè & sigillatim omnes enucleat
 nas; famelicum, & egenum facit; seruum, & rui-
 inducit; suarium dicit; paulò post famelicum &
 dum siliquarum, quas mandebant porci, & in
 omnibus desertum, exhibebit; *Et nemo illi*
 Quantis copijs calamitatum obsidetur infelix
 Quantus orator Iesus! Hinc, stillat lenteque

Cant. 4. Fauus distillans labia eius: hinc inundat: Tanquam
Eccl. 39. bres emittit eloquia sapientia sua. Nunquam sic loquens
Ioan. 7. est homo.

2. Porro peruenimus ad eum locum quo Domini
 exprimit prodigium factum suarium. *ἔπεμψεν ὁ κύριος*
Misit illum pascere, vel, ad pascendum porcos. Cuius
 prodigium abiectissimo ministerio, pecoris abiectio
 addixit; olidissimo, spurcitia pecoris; molestissimo
 morositate, & inquietudine pecoris; Enimuerd,
 quente oue vltro præcuntem pastorem; vir fustibus
 adactus & flagris vult pergere porcus. Tenuis autem
 per omnes, pecoris sterilitate; vtrique à quo nec lac
 boue; nec lana, vt oue; nec fidelis custodia, vt canis

*Prodigi-
 munus 1
 vile. 2. oli-
 diu 3. mo-
 lestum. 4.
 inutile.*

Virgil. l. 3. Georg.

— *Nunquam custodibus illis,
 Nocturnum stabulis furem, incurfusque luporum
 Aut impacatos à tergo horrebis Iberos.*

Euseb. asino; nec agricultura, vt bone, prouenit. Munus mo-
Casarien lestum, & inuicundum præ omnibus: assidue enim gra-
Chrysof. nit, siue gradiens, seu pascens, seu cubans, hocce au-
in Matt. mal: nullam pascenti delectationem, vt equi, citat
 suo cursu, & rotatione: canes venatione, & præ
 inuestigatione.

Virg.

Virg. 3. Georg. *Et canibus leporem, canibus venabere* s. iniuc-
damias: vt arietes, arietantes: cigni, quæcumque vide- dum.
runt, æmulantes.

Lactant. l. 4. instit. c. 17. in fine: *Lutulentum hoc ani-
mal, nullum alium dum viuit vsum prestare potest. sicut
cetera animantes, quæ vel sedendi vehiculum præbent, vel
in culibus agrorum iuuant, vel plaustra collo trahunt, vel
onera tergo gestant, vel indumentum exuuijs suis exhibent,
vel copia lactis exuberant, vel custodiendis domibus inui-
gilant.*

Plexus per
contraria
prodigiosa

Ades ò infelix superbe, en ades, prostratus. *Et cum
feris habitatio tua. Aspernabar nuper patrium con-
iunctum; nunc cogere conuesci pecudibus. Nil, quam
pigmenta, aromata, suffumigationes naribus spirare
volebas: iam fatore graui oppleris. Percipitis ò lu-
xuriantes mundani vt verè ab Isaia sit dictum: Et erit
pro suauis odore faetor? Non nisi aromatibus delibuto-
rum, & suffumigatorum consortio utebaris; nunc ter-
go suum, earum fetidas longo tractu hauriens exha-
lationes cogere insilire.*

Isa. 3.

Thren. 4. *Qui nutriebantur in croceis amplexati sunt
stercora. Molestum eras parenti animal, iuuenus indo-
mitus: nunc cura tibi incumbit animalis morosissimi.
Nullum emolumentum referet, lac non mulgebis; la-
nam ab eo non tondebis. Quam iocos & voluptates
volebas nil; ecce præter stridorem dentium, huic ani-
mali proprium, videbis nihil, vt imitatione discas & tu
stridere in tuis doloribus. Quam lyras & tibias, & fi-
stulas & cytharas resonare volebas quicquam in cubi-
culis: nunc quam grunnitum porcorum audies nihil.
Mensis inferri cupedias, bellaria, saccarum, adusta vi-
na iubebas: deinceps ipsæ porcorum denegabuntur
sliquæ, quibus quæritantem stomachum farcias.*
Quanta mutatio! Ast ab æqua Dei manu. *Hæc muta-
tio dextera excelsi.* Eia; quod splendidius hoc expe-
ratur speculum, in quo cernatur inconstantia rerum
humanarum: & vt male cedit adolescentibus excussif-

Psal. 70.

* apud
Senecam
ep. 9. l. 5.

se incongruè paternæ disciplinæ iugum? Quæ
brior Academia hac, in qua exemplariter omnes
cant veritatem placiti * Platonici, adstruentis, No
nem Regem non ex servis esse oriundum; neminem
seruum ex Regibus, si gradu retrogrado reperamus
num genus nostrum? Ecquid non ita pridem ad
cens ille minus Regulo? Et ecce, ex Regulo factus
suarium; ab hinc paucis diebus videbimus de
statum pristinum restitutum. Quod profundius
primat Deus adolescentem? Dionysium Tyrannum
quoque abiectum constat; at tamen nec curavit
docuit animal quam rationale, pueros Corinthios
Dionysius literas Corinthi docuit: at prodigus, pal
minat, curat animal vilissimum, domesticis.

Val. Max.
l. 6. c. 9.

Pastorem
esse haud
ingloriū.

Titus Livius Dec. 1. lib. 1. Romulus & Remus
Romæ fundatores, regia soboles, vilibus addicti
runt; at quocumque res cadent, pastores fuerunt.
gus verò noster suarium agit. Et si vera refert veritas
Gentilis, Paris, Priamo Rege natus, greges minime
ad pascua; nec tamen lutulentos porcos, ut pro
gus.

Virg. eclog. 10. Bucol.

Et formosus oves, ad flumina pavit Adonis.

Gen. 29.

Philo Iudeus l. 1. de vita Moysis. Nobiles Arabes
braham, Iacob, olim pastores fuerunt.

Exod. 3. Moyses missa spontè prima prospera sortem
in curia regia Pharaonis, pastor factus est, sed ovis
soceri sui lethro; minimè porcorum.

Psal. 77. David, imò & huius antecessor Saul, pascit
oves; & à cura ovium assumptus est in regnum. Ego
David seruum suum, & sustulit eum de gregibus ovium
de post fatantes accepit eum, pascere Iacob seruum suum
At porcos non pavit.

Titus Livius Dec. 1. l. 2. Dictatores Romani quoque
quondam ligones contractarunt: Ipsi Consules & Sen
atores proprios minauere greges.

Iuuenalis satyra 1.

Quid confert purpura maius

Optandum, si Laurenti custodit in agro

Con

Conductas Coruinus oues?

Ouid. l. l. Pastorum de Crescente Rom.

Pascebatq; suas Dictator oues.

Quidni? Enimvero pascere oues, pecus mitissimum, est quasi in palæstra se exercere moderationis hominum: uti venatio tyrociniū est ad bellum; uti pariter inquit Philo Judæus, & S. Clemens Alexandrinus.

Philo l. i. de vita Moyfis:

Pastoralis ars ad regnum est praludium.

S. Clemens l. i. Stromatum, verius finem: *Ei enim qui mansuetissimo hominum gregi est prefuturus, est pre-exercitatio ouium pasendarum scientia: sicut ijs qui sunt natura bellicosi, venatura.*

Haud durum fuit visum paganis, eorum falsos Deos fuisse pastores, aut pastorum studiosos.

Virg. 2. Eclo.

Pan curat oues, ouiumq; magistros.

Ouid. l. 2. Metam. de Apolline Delphico:

Te pastoris pellis,

Texti, onusque fuit baculus sylvestris oliua:

Alterius, dispar septenis fistula cannis.

Imò verò verus Deus noster Jesus Christus, haud a uersatur assimilari pastori, sed ouium. Verùm neminem ad tuam depressum abiectionem, à prosperitate tua tanta, ò prodige, comperio; ut adactus fuerit pascere stolidum, vile, ineptum, horridum animal. Quia nusquam in historijs biblicis deprehendo suarium, quam te, *χοιροβοσκῶν*; ni forte Gerasenos. Bellerophōtes, & equorum domitores, satis; Nemrothes & venatores, complures: Actæones, & canum alitores, multos: Iacob & pastores, quot libet: ast quod scriptor dignatus fuerit quempiam illustrem tuæ artis (si ramentis artibus annumeratur pascere porcos) attexere historiæ, non inuenio: haud dubiè auersatus vilitatem & fæditatem muneris. Humilis solum Iesus tui dignatur mentionem facere: quò euidentius liqueat, ad quam deuoluantur calamitatem, qui terga Deo

mandatisque eius obuertentes, sequuntur ducem
sensualis suæ voluntatis.

Euthymius Zigabonus cap. 57. in Lucam: *Dicit
Christus parabolam, & minutatim amplificat qua
mitatis erant, ut discamus qualia patiantur ij, qui
Dei præceptis recedunt, & suis voluntatibus gra
tur.*

Heu prodige! Quam tibi dura hæc rerum vic
tudo! Tibi, non ita pridem moscho & pigmentis
buto; claris natalibus orto; iudæa oriundo (vri sup
no) lege Judæo, qui & natura, & lege sues, suarius
exhorrescebas! Tolerabile certè, si iniunxisset Do
nus; pascere opimè, & molossos, & venaticos canes.

Virgil. 3. Georg.

*Nec tibi cura canum fuerit postrema, sed una
Veloces Spartæ catulos, acremque Molossum
Pasce seruo pingui.*

Aut ut Christus S. Petro, curam commisisset op

rum; *Pasce agnos meos*: aut cum alio quodam discipulo

Pasce hædos meos.

Virgil. Ecloga 5. *Pascentes seruabit Tityrus hæl
Verum iuberis, ô miser iuuenis, pascere porcos. Per
fit tibi cura porculationis. Fit suarius. Quanta
abicctio! aut homine digna. Cum quibus enim ma
tatur aptius quis, quam cum sui similibus? Vir
vixerat suillam; sinit quoque Deus ut cum suis col
locetur. Obsequutus fuerat humana facie suis; se
uit suis, rostro suillo. Scitis, ô Docti, quid por
quandoq; significet. Fædissimè in fætoribus suæ
tationis egerat: hinc animali obidissimo minime
*Porcas amasti, porcas pasce Aurum sitisti, aurum
Gulosè se habuerat: voracissimum, gulosum que
cit animal.**

Vt Publi
ciani &
peccato
res porcos
pauerint.
Athena⁹
l. 9 Cic in
Sallust.

3 Ut porrò ab historia ad verum sensum cõceptum
& à Christo sub significatum veniamus: quidnam Pe
blicanis, & peccatoribus) pascere porcos, seu sues? D
ctio enim græca $\chi\omicron\lambda\psi\theta$, ut plurimum generis male
lini est: & interdum feminini, ut apud Athenæu
sicuti & vox *sus*, qua vritur Chaldaeus Interpres. Di

enim Cicero, *lutulentus sus*: & nomen *porcus*, sumitur pro mare & femina. Eucleemus primùm animalis impuri & etymon, & naturam, quo Jesu Christi scopus notior fiat.

M. Varro libr. 2. *de re rustica cap. 4.* Est itaque *porcus*, dictio Græca vetusta, sed obsoleta, & quasi fuligine vetustatis obducta; estque quod nunc Græci dicunt, *χοίρος*, animal notissimum, de quo agimus nunc; sic dictum, quod porrecto rictu pascatur, & terram dum herbarum radices rimatur, latius porrigat, & porro arceat.

Nomina huiusce animalis etymon varium. Unde dicitur *porcus*.

1.

2.

3.

Alb. in

Luc. c. 15.

Porcus,

domesti-

cus: aper,

ferus: sus

utriq; cō-

munis.

Psal. 79.

Antho.

lib. 9.

De mari-

no agit

Plin. l. 9.

c. 15.

Aper un-

de dictus.

Porcus a-

nimaliū

monstrū.

1.

Figura

prodigio-

por-

sus.

Theoph. in ca. 15. Luc.

Isidorus l. 12. *etymol. c. 1.* & alij, de genere Latinorum adstruentes, dicunt *porcus* derivari a *purus*, per antiphrasin, quasi *minimè purus*; quid eo nihil detur impurius. vnde alij quidam dixerunt: *Porcus* quasi *puro carens*; vel, *porcus*, quasi *purus custodis*; & *porcus*, quasi *spurcus*; quia spurcitia delectatur hocce animal.

Plin. l. 9. *cap. 15.* triplex statuit porcorum genus; marinum, domesticum, sylvestre, quod Latinis dicitur *aper*, quasi, *asper*: vnde Prophetæ nominatur *singularis ferus*; & Græcis *ἀσπερος*, à quo *aper*, ablata littera initiali. & quandoque *ἀσπερος* ab asperitate, feritate, ferocitate multa, si spectetur corporis statura exigua.

Isidor. l. 11. *Etymol. c. 4.* *Aper* à feritate vocatus, ablata littera, & subrogata *p* vide *apud Græcos* *ἀσπερος*, id est *ferus*, dicitur. *Omne enim quod ferum est & immitis, abusivè agreste vocamus.*

Est porro instituti nostri instituere sermonem de domestico, potius quam alijs; quod nihil prodigo iuris fuerit in alios, sed sola domesticorū villaticorum cura fuerit demandata.

Albertus Magn. in c. 8 *Luc.* Tam dissimile, differens que est animal hocce, à cæteris, ut si Alberto Magno, Aristoteli Christiano, fidem non denegamus, sit quasi monstrum, in quo multa congesta sunt, quæ naturæ alijs animantibus non insunt.

In primis, figura, & factura difformis est; enorme caput, collum densum & breue; adeò ut * ex-

MMM 4

Theoph. in ca. 15. Luc.

Lact. l. 4.
instit.

cap. 17.

2.

3.

Plin. l. 8.

cap. 2.

4.

5.

porrectis ceruicibus cælum intueri nequeat. Sile-
pore ob insolentiam, inquit Alexander Aphrodisicus.
inde fortior est cæteris animantibus maxilla super-
inferiori; quod inde liquet, quia inferiorem motu
superiore immobili: porcis verò, & elephantis in-
rior est fortior; unde eorum arma, & munitiones
pugnatiuæ, recondita sunt in maxilla inferiori.
Citur quoque dentatus, ut ait Nigidius. Sunt ip-
dines bini vberum secus ventrem utrinque, cum ca-
ra animalia, quibus ungula est fissa, ea habent
coxendicibus posterioribus. Amplius, monstru-
est pedibus: est enim ambigüe ungulatus: in quibus-
dam regionibus ungula ipsa est fissa; in Pæonia, Pa-
ride, Macedonia, ungula integra, & solida, ad
equorum, ut scribit Aristoteles.

Aristotel. lib. 2. hist. animal. cap. 1. Genus san-
lum, ambiguum est: nam & in terra Illyriorum, &
Pæonia, & in nonnullis alijs locis, sues solipedes
tur.

Idem lib. de memorabil. auscultat. circa med. E-
Macedonia Ematheolis.

Idem l. 4. de generat. ani. c. 6. Sunt locis quibus-
sues solida ungula.

Ibidem Quasi ambigens cum natura solipedum
cum est.

6.

7.

8.

Arist. probl. sect. 10. q. 23. Aliud animal omne pilis
abijcit brumales; ipse quantumuis saginatus, & ante
ante cælo setas non deponit. Habet porcus molle
aruinam, abdomen lenè: alijs omnibus ita ungula
pro aruina est sebum. Etsi porco caro mollis & pla-
gmatica, attamen cutis dura, aspera est, & durè hipe-
da, ut erinaceo: Setas habet pro pilis: è contra, omni
animali, cui caro mollis, pilus est & caro mollis. Un-
gulam fissam habet, nec ruminat; ruminare attam-
men proprium est omni animanti cui ungula diuisa
est.

9.

Ingenio,

11.

Præterea, conuenit porco & soli quadrupedum
assiduè circumagi, procumbere, volutari in cæno, ac
exinde tantum voluptatis capere, quantum homin-

acco

accedit thermarum vsu : cæno crustato armari, cæ^u
 thoraci atro; ac mox vt lotus fuerit, lutum repete-
 re. Hinc Ciceroni dictus; *Lutulentus sus*; & Vir-
 gilio, *Immundi meminere sues*; Et Horatio: *Lu-*
tulenta ruit sus, Et Sancto Petro; *Sus lota in voluta*
bro luti.

Cic. in
Sallust.
Horat l. 2.
Ep. 2. ad
Tol. 2. Pet.

M. Varro lib. 2. de re rustica capite 4. *Volutan-*
tur in luto quod est illorum requies, vt lausatio ho-
mini.

2.

Arist. l. 8. hist. animal. c. 6. *Sus pinguior redduntur,*
etiam cum in luto se volutant Et aper catuliens luto ar-
 matur, inquit Aristotele.

Arist. l. 6.
hist. ani.
c. 18.
Cibo.

Quid? Quod immundissima, & excrementa ipsa
 sunt ei cibuse? Ob narium crassitudinem, & olfactum
 hebetem non offenditur fetore.

Petrus Porcius in pugna porcorum.

Pro pracone (scilicet porcorum) potens palea pi-
stura paretur.

Prolunies pepi polluti, portio pinguis,
Pleni potoris promentis particularim
Pocula praesumpta, praeustatos patinarum
Pullos, perdices, paruos, porros piperatos.

Arist. l. 8. hist. animal. cap. 6. *Sus radicem maximè ex*
omnibus animalibus appetens est, quoniam victu aptissi-
mo ad id negotij est. Hinc de numero est immundorum
 animalium, quæ sacrificari lege verabantur. Scribit l. 2.

Leuit. 11.
Herodot.

Herodotus, Ægyptios non admisisse suarios vernos,
 in phanum, nec in coniugium, nec in affinitatem. Imò
 si quis fortuito inter transeundum contigisset por-
 cum, festinabat ocys ad flumen, lotione expiaturus
 & se, & vestes, vt narrat Cælius Rhodiginus. Atque
 arbitrer ideo dictum *porcum*, à *purus*, vt sit quasi, *mi-*
nimè purus, aut *porcum*, quasi *stercum*, aut quasi *puro*

Rhodig. l.
18. antiq.
c. 37.

carentem, aut *pus custodis*, vti mox dicebamus. Etiam
 porcus marinus in fundo maris in arenam defodiens
 cibum quærit. Ac Plinius ait, etiam aprum terram fo-
 dere, ac inde radices in cibum euellere. Quanquam
 non ignoremus etiam glandine, fabis, hordeo, & om-
 ni genere frumenti vesci, vt ait Varro.

Plin. l. 10.
c. 37.

MMM 5 Nescit

Varro l. 2. de rerust. cap. 4. Nescit se satutum: gulosè, & voraciter edit. testatur scrofa quam venando peremit Rex Franciscus, dicitur ad instar equi Troiani, in cuius ventre vuarum suarum sex inuentæ fuere. Est quoque f. mis impatientissimum animal; maximè suæ; quæ fame laborantes dignoscuntur vorasse porcellos, & infantes in incubulis Stolidè quoque vorat, dentibus turpiter strepens; f. fonicu inuicundo cibos mandens.

IV.
1. Adhæc, quadrupedum terrestrium omnium maxime satore delectatur porcus. Cæno enim, excrementis, proluvie non offenditur, ob narium densitatem, odoratum hebetem. Quin adeo omnem odit odorum fragrantiam, ut feratur conculcare rosas; & vnguentorum pigmentaque horret, ut ijs extinguatur, ut animalia alia veneno. Atque hæc de causa dicitur Arabia quæ orsu suilli generis, quia odoriferorum alitrix.

Pierius l. 4. Microgly. Viuere in Arabia suillum generis nullo genere posse negant; quippe cum ea regio sit odoriferorum alitrix à homini cuiusque odoris hoste merito declinata. *Lucr. lib. 6.*

Deniq; amaracinum fugat at sus, & timet omne vnguentum: nam setigeris subus acre venenum est. Quod nos interdum tanquam recreare videtur. At contra, nobis canum teterrima cum sit spurcicies, eadem subus hæc tam munda videtur, insatiabiliter toti ut voluantur ibidem.

Prover. II. Circulus aureus in naribus suis, mulier pœnephra & fatua.

Matth. 7. Neq; mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis.

Proverb. Nihil cum amaracino sui. Illi alabastrus vnguenti plena putet, apud Ciceronem. Et, sus per rosas,

Inutile.
VI.
Anser
Rom Capitolijs salubus.
Præterea, omne ferme animal domesticum, nutritio suo vtile est. Equus generosè dominum gestat; bos agros arat; asinus onera dorso gestat; aries exuijs teget; bos lacte alit; anser & canis, ædium sunt custodes; gallina oua parit; gallus iacentes excirat; columba pullos facit; elurus domum à muribus purgat. Hocce animal solum inutile est, nullis vtilibus aptum.

quidè vorat, altum dormit, fruges domini consumit,
 hominibus multis per simile. *fruges consumere natis: nisi*
quod à porco dicantur Ægyptij edocti terram cole-
re: qui victu prominenti terram effodiens modum a-
scendit vomeris faciendi. Quin, aiunt, incolis loco-
rum humilium, & mollium secus Nili ripas non esse
opus aratro: etenim porcis in agros emissis sementem
iaciunt; quæ cito obtegitur: porcis terram rictu & vn-
gulis effodientibus, circumuersantibusque; unde &
Ægyptijs summo honori est, in accepti beneficij gra-
tiam. Imò vero dicuntur Spartæ ijs in bello instructis,
vs: at nescio quo bello, ni forte frumentorum sustu-
bam audiuit, scilicet.

Pirius. l.
6 Hierogl.

Solummodò cedit in sacrificia Gentilium idolis:
 profus enim non valet, vt eo litetur vero Deo, ex
 præscripto legis Mosaicæ.

Porcus sa-
 crificii in
 vltus sum-
 ptus gen-
 tilibus.

Cælius Rhodig. l. 18. lect. antiq. c. 37. *Animal id in*
Ægypto. Sc. Nec Dÿs immolatur vllis, præterquam Li-
bero ac Luna, nisi vbi plenam visitationem illa facit:
liberum enim tunc sacrificium est, nec suillam carnem &
mensareijciunt. Aiunt quoque priuinitus Ceteri im-
molatam suem; ita est, sed quia sata vere nouo ingres-
sa extirparat: aut quòd assiduè fodiens hocce animal,
modum docuerit terram sulcandi aratro. Ouid. l.
Fastorum.

V 11.

1.

2.

Prima Ceres auida gausa est sanguine porca,
Vltæ suas merita cade nocentis opes.
Nam sata vere nouo teneris lactentia succis
Eruta fetigera comperit ore suis.

Idem l. 15. Metam.

— — — *prima putatur*
Hostia sus meruisse mori qui semina pando
Eruerit rostro, spemque interceperit anni.
Vite caper morsa, Bacchi mactatus ad aras
Dicitur.

3.

Deprehendo quoque Veneri immolatum, quod
 venustulum eius Adonidem discerpisset per.

Fab. in fi-
ne 10. Me.

Strabol 9 Sues etiam admissos aliquando fuisse ad
 Veneris sacrificia scribit, quod eius victimæ morte
 læta-

tam.

lataretur ob eadem Adonis. Necnon Maia mactatur alia de causa.

5. Macrobius l. 1 Saturn. ca. 12. *Sus pragnans Maia mactatur, quia hostia propria est terra.*

6. Ambrosius Nouid sacrorum Factor. li. 5. postquam de ludo porci penduli è trabe, sic ait:

7. *Res vetus est, Maia victima porcus erat.*

Item, in Saturnalijs, & solemnioribus diebus, vti mensis & natalibus, sue utebantur Pagani. Martii libro 14.

*Iste tibi faciat bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes illice pastus apros.*

Ambrosius Nouid lib. 2 Factorum, in festo D. Thomae

An sibi quod casa sue Saturnalia prisca

Pinguia reddebant, mos vetus optat idem.

Et tamen acceptus genio fuit ante December,

Huiusq; sacer sus est —

Nupta sed ipsa nouo tunc cum deducta marito,

Quod fit, adhuc, tostam ponit in ora suam.

Idem paulò post:

Magna quaq; antiqui sue casa festa colebant,

Qualem natalis credimus esse diem.

Horatius l. 2. epist. 1.

Agricola prisca &c.

Condita post frumenta —

Tellurem porco, Sylvanum lacte piabant.

Natalis Comes l. 1. Mythol. c. 4. ex Apollonio Rhodio

4. Legi nefrèdem inter Gentiles à Litatoribus mactatum, cum quis expiari cuperet ab enormi crimine, ut homicidio; caesore manus eluere solitum manus cruce re animatis; cuius beneficio existimabant animi spucitiam elotam.

8. Cicero l. 2. de Legibus:

Dare piaculum porco femina.

Prisca Romani compita expiare solebant.

Propertius l. 4. eleg. 1. loquens de initijs Romae: *Parua saginati lustrabant compita porci.* Alba ciuitas sue candida inaugurata fuit. Idem ibidem:

Et stetit Alba potens alba suis omine nata.

Virg.

Virg. lib. 8. Æncid.

9.

*Littoreis ingens inuenta sub ilicibus sus
Triginta capitum fetus enixa iacebit,
Alba, solo recubant, albi circum vbera nati
Hic locus urbis erit.*

Inuenio quoque mactatum ab amentibus, vt ab a-
mentia & infania leuarentur; quod haud vero ab simi-
liter suspicor ex quibusdam locis Plauti & Horatij.

10.

Plautus in Mchænis: A dolescēs; quibus hic præ-
tius porci vaneunt sacres, sinceri; nummum vnum ea
à me accipe. Iube te piari de mea pecunia; Nam ego
quidem insanum esse te certò scio.

Idem ibidem paulò post: Nam tu quidem hercle
certo non sanus fatis Mchænine, qui nunc ipse male-
dicas tibi: Iube, si sapias porculum afferri tibi. Hor.
l. 2. ser. satyra 3.

Immolet quis

Hic porcum Laribus.

Loquitur de eo qui iam ab infania resipuisse videre-
tur.

Tibullus l. 1. eleg. 10. vbi bellatorum stultitias dam-
navit, forte huc spectauit, dicens:

At nobis arata Lares depellite tela.

* forte

Hostiaque è plena rustica porcus hara.*

melius

Item, cum quis subiret tyrociniū, professionem.
ve sacrorum. vnde prouerbiū: *Ad porcellum da mihi
tres drachmas.* Sacrificabatur quoque olim, cum post
acre bellum stabilienda erat pax bona. Virg. 8. Æncid.

mysticas

11.

Post idem inter se posito certamine Reges

Armati Iouis ante aras, paterasq; tenentes

Stabant, & casa iungebant federa porca.

Vbi notat Sernius fœdera dicta à porca fœdè & cru-
deliter occisa, cuius mors optabatur ei qui à pace resi-
liisset. Ad hoc tamen genus sacrificij porcum adhi-
beri.

12.

Hetrusci quoque nobiles, mas & fœmina ineuntes
connubia, suem mactare consueuerant.

13.

Mar. Varro l. 2. de re rust. c. 4. *Ab suillo pecoris genere
immolandi initium primum sumptum videtur; cuius ve-
stigia*

Virg.

143

stigia & c. quod in initijs pacis foedus cum feritur, porcum immolatur: & quod in nuptiarum initio antiqui Reges, ac principes viri in Hetruria, in coniunctione nuptiali, noua nuptia, & nouus maritus primum porcum immolant. Porcum quoque Latini, & etiam Graeci in Italia idem factum videntur.

Immolabatur quoque Deæ Faune, aut Fatuae, & Fenta, aut Bonæ; sic forte dictæ ab eximia pudicitia tanta, vt nemini visa fuerit vnquam quam viro, cui

Alex. ab. meminuit Iuuenalis Satyra 2.

Alex. l. 6. Atque Bonam tenerè placant abdomine porca

l. 8. Et magno cratere Deam

Aded vt animal istud Ethnicis vsurparetur pendens omnia sacrificia; primumque omnium immolatum sit. Vnde dicebatur olim ὄψις ἀθύρ, ὅς significat molare; vt ait Varro, & eū sequutus S. Clemens Alex. M. Varro l. 2. de re rust. c. 4. *Suis Graecè dicitur ὄψις ἀθύρ, ab illo verbo dictus, quod dicitur ὄψις, quod est molare. Ab suillo enim pecoris genere, immolandi initium primum sumptum videtur.*

Clemens Alexand. l. 2. Stromatum. Dicitur quidem Philosophus suis offerent, & etymologiam, qui vsus dicitur, vt dixisse, quasi ὄψις, vt qui ad ὄψιν, hoc est, sacrificandum & mactandum aptus esset solūmodo. Porca aureā & argenteā dici ait Capito Ateius, quæ etiam in mero hostiarū non sit, nomē tamē earū habere, altera ex auro, altera ex argēto factā adhiberi sacrificio Cælii Rhodin. l. 13. antiq. lect. c. 35. *Quin & suilla quidem extis vaticinia concipere, Cypriorum putatur inuentum.* Ibidem narrat de Theodato Gothorum Rege, & triginta porcis Judæi mirabile factum.

Vnde liquet animal hoc homini parū vtile, quod vtique nullis aptum, quam vt macteretur aut sacrificandum, aut edendum. Verūm Iudæis, ad quos hæc de prodigo parabola dicta est inutilius fuit: namque nec

2. Mach.

2.

Clem. l. 2.

Stromat.

immolare, nec manducare lege permittebantur, vt in continentiam vitarent, quæ carne suilla abdominosa plurimum acuitur, vt insinuat S. Clemens Alexand. Cumque animanti omni bisulco proprium sit rumina-

mirare, hoc nihil minus: & vnicum fœtum, rarò geminum, ex sententia Aristotelis & Alberti magni: sola sus, ceu monstrum in natura complures vnico partu edit porcellos.

Prodigiosus generatione. VIII.

Aristoteles l. 4. de generat. animal. c. 4. Bisulca animalia pauca generant, præterquam sues: hac enim inter multipara est enumeranda

Cic. li. 2. de nat. Deorum. Qua pecude, quod erat ad vestendum hominibus apta, nihil genuit natura facundius.

Albertus Mag. in 8 cap. Lucæ. Polifilium non est animal diuidens vngulam in duo.

Arist. l. 4. de genera. animal. c.

Atque ex multiparis sus sola fœtus enititur perfectos.

6.

Quid de hebetudine eius & stoliditate proferam;

stoliditate.

quæ omni tempore tam enormis est habita, vt sola suis effigie signaretur pridem indocilitas? Ac plerumque, ex* Physiognomorum senso, fions hominis breuis, persimilis suis illo, curta, hispida, pilo densiore, rigido, assurgente, argumentum est apertissimum in genij indocilis. Stoliditatem animalis testatur indigesta membrorum dispositio; calor fatuus, retusus, à ruina suffocatus, somnus frequens, ingluuias: nimius etenim cibus stoliditatem gignit. Cognata vitia, & stoliditas. Quin dicitur sui non esse animam vt sit alacris datam, sed pro sale, ne putresceret, vt ait Varro, & alij: Testantur quoque hebetudinem tot adagia ab ea desumpta. Baotica sus. Et, Suis typus: Et Matrem sequimini porci; pro fatuo & stolido. Suis minervam, dicitur in ignarum, docere nitentem doctorem. † Ex hara productum, non schola, pro indocto, & illiterato. Occisa sus sapè plus mulò sapit. Sapit pro sapore sumptum ibi. Asinus in lyram, sus audiuit stolidus tubam. Philost. dicit Arcades rusticos, & subus similes.

IX.

Pierius l.

9. hierogl.

* Arist. in

physiogn.

Varro l. 2.

de re. iust.

c. 4. Plin.

l. 8. c. 51.

Clem. Al.

l. 2. Strom.

Cic. l. 2. de

fin.

* Pindar.

in Olymp.

Dicti olim

δᾶνῆς

Baoti.

Cic. l. 1.

Acad.

quest.

† Cic. in

Pison.

Pierius l. 9. hierogl. Et Marsias natibus annexat gestat caudam suillam, in vltionem indocilitatis, & stolidæ temeritatis, audentis certare cum Apolline de symphonia Denique est sus, quasi esset exanimis.

Cicerol. 2. de natura Deorum. Sui, ne putresceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus.

Est &

Luxuria. Est & supra modum luxuriosa sus domestica. *animantibus, plerisque marem admittentibus, quibus apertis ipsis, semel in anno dumtaxat, priuata sapientia appetit; estque multae lubricitatis, (inquit Aristoteles) ob iecoris magnitudinem, qua sedes est concupiscentiae libidinis.* * Atque terminus Latinus *subo, subas*, quod significat sonare ad instar serofae catulientis, est quoque significatiuus impudicitiae, quo frequenter vitatur per uetus Tertullianus in eodem significato, maxime in libro *de pudicitia*.

Terrull. li. de pudicitia in fine: *Qui subando carunt, ubi recentior scholiastes: Verbum coeuntium est, inquit, Et frequens apud Hieronymum & Plautum trinitatis optimos authores.*

Vide Eras. Erasmus, subari ait esse niti ad coitum.

mū prou. Horat. Ode 12. li. Epodon ad mulierem fœdam & Porcellus num:

Arcana-nius.

Inq; subando tenta, cubilia tecta q; rumpit.

Pierius l. 9 hierogl. in porco. Sentiunt nonnulli tantum libidinis esse hoc animal, ut eius sola imago antiquis significaret membra libidini seruentia; unde Graeci dicunt * *χοῖρον*, quo corporis prostitutio turpem quaestum facere; Quasi dicas, *hortum seu nitale aruum* (ut honestè dicam) *vendere.* Ipse Aristophanes quodam loco usurpat *χοῖρον*, ad mulieris pudicitiam significandum. Et doctissimus Varro imitatus Graecum, utitur his duabus uocibus *uolua* & *porcus* in eodem significato.

Est & no- M. Varro l. 2 de re rust. cap 4 *Et nostrae mulieres maxime nutritrices, naturam qua feminae sunt, in uirginibus tici piscis pellant porcum, & Graeci χοῖρον.*

apud A- Prouerb. *Porcus Pythagoricus per homine uoluptatis tuofo.*

χαιρον, & *Lucianus in dialogis meretricis, porcellum Acarnanum dicit mollem & amabilem, & in delitiis habitum.*

pudism a- Sus diuidens uingulam, sed non ruminans & in luto **pud Ari-** se inuoluens, libidinis vitia significat contra tempe **stoph. in** rantiam, & homines uoluptatibus deditos, testibus **uosp.** *χοῖροδλίπς, id est libidinosus.*

Chrysofomo in Genes. homil. 16. & Origin. hom. 1. in Psal. 37.

Notate obiter, vt tres hæ Latinæ dictiones, *porcus*, *Arist. l. 5.º* *procus*, *corpus*, iisdem litteris constantes, anagramma *animal. 6.º* componunt; vt *Gallis porcis & corpus.*

14.

Albertus Magnus in capite 15. Luca, in fit summè biliosum hocce animal. A per quoque ferox, aliorum animantium aspernans consortium, quos habet obuios, discerpit, lacerat, enecat: vibrauerit in eum si venator spiculum hunc mordicus persequitur neglectis iaculis & pilis; conaturque totis viribus etiam reluctantem obruere. Subans quoq; ferocissimus est, teste Aristotele.

Iracundia.

1.

2.

Arist. lib. 6. historia anim. c. 28. Et quanquam animal aliud omne elumbatum cicuretur, feritatemque nutrit; attamen aper mas ferocior efficitur. *Homer. apud Arist. ibidem:*

Arist. l. 6.º hist. ani. c. 18.

4.

*Nurijt exectum syluis horrentibus aprum
Instar non bruti, sed dorsi montis opaci.*

4.

En vt porcus sit quasi monstrum animantium: nunc inquiramus quid intendat Dominus per porcos quos pauit prodigijs.

4. Bella scilicet animantia illa, ex communiore priscorum Patrum sententia signant demones, ab eximia vitarumque sympathia. Et curasse porcos hoc loco idem est, quod, delectatos, pastosque diabolos spurcitate peccatorum Publicanorum & peccatorum Christo conuulscencium. Durare videtur expositio ista? Nescitis, eloquentioribus, verbum *pascere*, idem significet quod delectare, recreare?

Quid significent porci quos pauit prodigijs.

Virgil 2. Æneid.

Oculos pictura pascit inani.

Deinde, S. Ambrosius, S. Hieronymus, S. Augustinus, & haud exiguus Neotericorum numerus exponunt hunc locum vt nos, ante nos; quorum libenter vestigijs infisto.

D. Ambrosii. 7. in Luc. c. 15. *Sunt qui porcos accipiant pro gregibus demoniorum.*

Idem: *Cibus demonum est ebrietas, fornicatio.*

NNN

D. Hic

D. Hier. de filio prodigo ad Damafum: *Demonibus est ebrietas, fornicatio, luxuria, & uniuersa vitia.*

D. Aug. to. 4. l. 2. q. Euang q. 33. *Porci, immundi spiritus, qui sub ipso scilicet cine sunt.*

Jdem tom. 10. ad fratres in cremo hom. 27. tit. de filio prodigo: *Porcos iam pauimus, cum multo tempore moribus peccando placuimus.*

Haymo sic etiam sententialiter in sermone de prodigo.

Venerab. Beda to. 2. l. 3. in c. 11. Marci: *Porcos pascat ea quibus immundi spiritus gaudeant operari.*

Antonius de Guiflandis q. 2. habet propemodum eadem verba.

D. Bonauentura comm. in 15. Lucæ: *Per porcos intelliguntur demones propter ruditatem.*

D. Pet. Chrysol. serm. 5. de filio prodigo: ** i. demones.*

Greg. Nyssenus oratione ad eos qui durius & acerbius alios iudicant, in fine, demones intelligit.

D. Bernardin Senensis tract. de Christi relig. lect. 24. *Porcos, id est demones, animam propriam dando bibunt: quod quidem tunc fit, cum voluntas eorum in omnino adimpleretur. Sicut enim cibus Christi est ut facias voluntatem Patris, sicut ipse ait Ioan. 4. ita cibus demonum est animam, voluntatem sui principis adimplere.*

Syluester Prierius in rosa: *Immundos spiritus sub dolo.*

M. N. Baius, in M. S. in hunc locum: *Porci isti demones sunt, qui maximè pascuntur & oblectantur infidelitate.*

Conuenientia demonum & porcorum. 5. Haud malè: namque ut animal hocce dicitur *pus*, quasi *minimè purus*, vel, *puro carens*; vel quasi *sp. pus*; vel quasi, *pus custodis*, id est sine puritate: ita *Dabolus* plerumque ab Euangelistis nominatur *spiritus immundus*; est que omnis immunditiæ factio amans.

1. Matth. 8. *Eijciebat spiritus immundos.*

Matt. 12. *Cum immundus spiritus exierit ab homine.*

Luc. 6. *Qui vexabantur à spiritibus immundis, curabantur.*

Actorum 8. Multi eorum qui habebant spiritus im-
mundos.

Porcus & immundus spiritus conuertuntur: vterq;
dicitur spurcius.

Triplis generis sunt porci: totidem, dæmones.
Sunt enim eiekti a triplici Hierarchia paradisi. Dein
de, sunt dæmones quibus sedes est in mari, seu porcis
marinis; vt suscitent procellas, vt pyratas in malitia
foveant, vt innumeros dolos negotiantibus in mari
suggerant. Testatur scriptura.

Ezech 29. Ecce ego ad te Pharao Rex Ægypti, draco
magne, qui cubas in medio fluminum tuorum; & dicis;
meus est fluuius.

Isa 27. Et occidet catum qui in mari est.

Franciscus Ferrius vir hac nostra ætate eruditissi-
mus, & cõcionator regius eximius pro ceto vertit dra-
conem, per quem in commentarijs diabolum intelli-
git, & Antichristum: per draconem verò animal intel-
ligit marinum, non terreatum.

Pl. 73. Contribulasti capita draconum in aquis. Id est,
duces Ægyptiorum in mari rubro, qui omnes cū Rege
Ægypti dicuntur dracones. quod habitent inter aquas,
& perfusiones aquarum Ægypti.

D. Jac. Valent. in hunc Psalmum & locum, intelli-
git diaboli submersionem in aquis baptismalibus, &
ait hic poni figuram pro figurato.

Apoc. 7. Clamauit voce magna * quatuor Angelis,
quibus datum est nocere terra & mari dicens: Nolite no-
cere terra & mari &c.

Esse dæmones in aquis, aut super aquas, adstruunt,
qui ab energumeno pulsi, & in porcos subire permis-
si in mare præcipites abierunt.

Matt. 8. Impetu abiit totus grex per præceptum in mare &
mortui sunt in aquis; diabolus interim in mari perstan-
tibus, vti reor. Adde quod diaboli delectentur locis
magis vuidis quam aridis.

Matt. 8. Cum immundus spiritus exierit ab homine,
ambulatur per loca arida quarens sibi requiem, & non in-
uenit. Hinc dicebat Iob.

Tria ge-
nera dæ-
monum
porcis si-
milia.

11.

I.

11.

* Quam
quam his
locus po-

rest etiam
intelligi
de quatu-

or bonis
Angelis,
vt docui-
mus Leo-

di in e de
S. Läber-

NNN 2 Iob. 11, in festo

D. Francisci 1598. conc. provincialis nostra congregat

III. *Iob 40. Dormit in locis humentibus. Vatablus in latibulo arundinum & paludis; vt effugiat a stirum tartarearum, si quidem quiret. vbi cum fuerit homo, habet suos tentatores, qui tumulant, & tentationes suggerant accommodatas: illa dantur, & vrbes in mari, ab hominibus inhabitatae nec vnquam non incumbunt ceruicibus maris, non minus quam terrae, negotiantium rates: igitur sunt ibi daemones, à quibus impetuntur; & qui in speciem sedem habent, aut crebrò loca circumlustrant.*

V. *Deinde, exinde colligo, quod Gentilibus esse crediebant, Nymphæ, & Dææ marinæ; quandoque apparentes, quæ citra dubium daemones erant, sicuti & in Dijs omnes. Annon ab illis porcis marinis Pharaonis draconicaq; Iesabel, suis in erroribus fouetur? Dicitur magnis, qua cubat in medio fluminum suoribus, & in meum est fluiuis?*

II. *Sunt quoque syluatici, & nemorosi; vt apri; quibus sunt Satyri, Fauni, Syluani, Onocentauri, sus, hominis figuram, de asini, referentes; & Hippocentauri, quorum meminit S. Hieronymus.*

D. Hieron. tom. 1. in vita S. Pauli Eremitæ: Compositus Antonius hominem equo mixtum, cui opinio Poëtarum Hippocentauri vocabulum inuadit. Incertum an id dicitur lus ad terrorem effinxerit.

Idem ibidem: Mortalis ego sum. & vnus ex accolis remi, quos vario delusa errore Gentilitas, Faunos, Satyrosque, & Incubos vocant, colit. Dixit id Satyrus quidam Antonio sciscitanti quidnam esset.

Isa. 34. Satyri illi spectandos se præbent capite humano, cornigero, cruribus hircinis, toto corpore hispido; quibus fortè Isaias: Pilosus clamabit alter, ad alterum. Amici sunt tenebrarum, & latebrarum nemoris, vtique principes tenebrarum, & tenebriones, flagitiosi, malisuaadi, lasciuui, supra modum lubrici, vt ex nomine satis liquet. Satyri enim dicti putantur à membro virili, quod σατύρ, prisca Græci appellabant. Ouid. lib. 1. Metam.

Plin. l. 7. c. 2. loqui.

Sunt mihi semidei, sunt rustica numina Nymphæ.

Et Fauni, Satyriq, & monticola Syluani.

tur de

Cuiusmodi dæmones erant olim, quas Græci *La-* quibusdã
miis dicunt, nos verò Faunas: Dæmones, fæmineis *demoni-*
 specie, & vberibus; pedibus equinis; lasciuientes, & *bus, siue*
 Venerei mirum in modum, vt inquit S. Gregorius; car- *phantaf-*
 nis humanæ audiffimæ, figuante formolorum, eo- *matis suo*
 rumque adolefcētium & puerorum, quos blanditijs, *tempore*
 & spe commixtionis deliaitos, demum deuorabant; *apparem-*
 vi factus innuit nomēclatura, *λάμος* enim est ingluuies, *tibus in*
 & *lama*, vorago: quarum innumeri penè authores me- *deserto*
 minerunt; quin & ipsi Prophetæ, vt Isaias, & Iere- *Africa.*
 mias.

Isa 34. *Ibi cubauit lamia, & inuenit sibi requiem.*

D. Greg.

Thren. 4. *Sed & lamia nudauerunt mammam.*

& 33. mo-

Horat. i. carm. *Nem pransæ lamia puerum viuum ex-*
trahat aluo.

ral. c. 11 &

33. mor.

cap. 32.

Dionys. Chrysof. Plutarch. tom. 2. moral. de curio-
 sitate videatur. Cælius Rhodinius libr. 29. cap. 5. co-
 piosè: D. Gregor. lib. 19. moral. cap. 11. & lib. 33. cap.
 32. Pertransiui sæpius agrum inter syluas, adiacentes
 pago dicto Sierra, nō procul oppidis Olgna & Atho,
 in quo sæpè apparuerant lamia, quin quorundam o-
 pera perfecerant, exiguo pane ligones, & vomeres ex-
 acuerant ad molam; ab hinc annis circiter quinqu-
 ginta, ex communi incolarum persuasū. Sit vt est; ve-
 rum tamē nemora & syluas paganorum eiusmodi spe-
 ctis, abundasse quæ frequēter idololatriis suis visebā-
 tur constat. Testantur Isaias, qui vbi dixisset Jerusa-
 lem versam iri in nemora, & solitudinem, subiungit:

Isai. 34. *Et occurrent demonia, Onocentaurus; & pi-*
losus clamabit alter ad alterum: ibi cubauit lamia, &
inuenit requiem. Vatablus vertit: Occurrent spiritus
horrendi cum ululis, & Satyrus ad comparem suum cla-
mabit.

Diuus Hieronymus tomo 5. lib. 5. comment. in Isai.
 cap. 13. ad illud; *Pilesi saltabunt ibi: Vel incubones, vel*
Satyros, syluestres quosdam homines, quos nonnulli Fan-
nos scarios vocant, aut demonum genera intelligunt.

NNN 3

Et

Et Virg 8. Æneid.

*Hinc ad Tarpeiam sedem & Capitolia ducit
Aurea nunc, olim syluestribus horrida dumis
Iam tum religio pauidos terrebat agrestes
Dira loci: iam tum sylvam, saxumq; tremebat
Hoc nemus, hunc, inquit, frondoso vertice colit
Quis Deus, incertum est, habitat Deus, atque
Credunt se vidisse Iouem.*

Dom. Franciscus Moncæius Frideuallianus amic
meus, vir doctissimus, lib. apparit. Diuinarum pag
Et reuera quidem, inquit, eiusmodi, luci scilicet &
uæ, multo frequentius iam olim à demonibus insiden
occupari consueuisse, certum est, veteri haud dubie
quem perpetuò emulati noscuntur exemplo.

Mat. 4.

Adstruit quoque locus ille Matthæi, quo dicit
Christus ductus a spiritu in desertum vt tentaretur
diabolo. Ecur ibi vt tentaretur? Nisi quia nouerit
locum illorum tentatoribus abundare? Nec longè
ibidem duxit moras, quin experiretur tentatoris
limina. Et accedens tentator, tanquam prædo ex insidijs,
& latebris sub dumeto, aut annosa quereu caua
rumpens. Existimem quoque eos qui atrociter S. Atho
thonio infensissimi fuere, ex eiusmodi lamijs fuisse
succulenta specie, & illecebris famineis, prosterne
eum contendentes.

III.

Sunt & domestici, familiaris & iugiter nos
cum lustrantes; de quibus nemo dubitet.

IIII.

Quoad figuram; nulla sit demonibus, utiq; man
spiritibus, propria licet, sunt tamen vsurpata. Tru
figurant se, at non semper in Angelos lucis. Sæpius
figuram assument porci, vel apri, ceu horridorum
ferocium; & quoad possunt, in porcis libenter se inge
runt. Meministis, petijisse aliquando à Christo, vt ad
energumeno abscedendum esset, liceret in gre
gem porcorum ingredi? *Mitte nos in gregem porco
rum.*

Mat. 8.

v.

Adhæc: si monstra sunt porci inter animantia ca
tera; & demones inter creaturas rationales. An ad hoc
Anxit Poësis pagana tot monstra infernalìa, vt tricipi

feri canem, anguibus cipillaras furias, & alia sex-
ceti? Sunt porci ad animantia alia, prodigium in na-
tura Heus, an non monstra dæmones, qui Deum sci-
entes & cognoscentes omni creatura mortali per-
fectius & sublimius, minus diligunt, reuerentur-
que?

I.
Lact. l. 2.
instit. c. 15.

Pompon. Mela lib. 3. in descript. Æthyop *Δαιμόνας*
peritos *αυερών* socios dicunt; qui bonum & honestum
cum nornt plus quam homines; minus ei student,

II.

quam homines? Qui malum à bono discernentes, vt
porci vngulam, ipsum non magis ruminant quam

III.

porci pabulum, nec exercent. Hem; nonne ingens
monstrum demones, qui incorporei & incarnei, ni-

III.

hilominus carnaliter viuere contendunt, & opera car-
nis faciunt; vt qui cum maleficis maribus, vana specie
mulieris, & dicuntur *succubi*; & cum maleficis fæmi-
nis, in forma viri, *Incubi* dicti, de quibus Cælius Rho-
dig. l. 15 *lect antiq. ca 2* & putantur ij, qui in Genesi
appellatur *filij Dei*; iuxta opinionem Tertulliani, S.
Cypriani; & Lactantij, quam nullatenus probo; eam
equidem Philatius inter hæreses recenset l. *de hæresi-*
bus c. 108.

Tertull. tomo 2. lib. de Jdololat. c. 9. Et lib. de ha-
bitu muliebri ca. 2. Nam & illi, inquit, qui ea constitu-
erunt damnati in panam mortis deputantur illi scilicet
Angeli, qui ad filias hominum de celo ruerunt.

Cyprianus tract 2 de habitu virginum: *Quæ omnia*
peccatores & apostata Angeli, suis artibus prodiderunt,
quando ad terrena contagia deuoluti, à caelesti vigore re-
cesserunt.

Lactant. lib. 2. instit. c. 15. *Itaque illos cum hominibus*
commorantes dominator illa terra fallacissimus consuetu-
dine ipsa paulatim ad vitia pellexit, & mulierum con-
gressibus inquinavit.

VI.

Ingenium, perquam vniforme est. Summma dele-
lectatione volutatur sus in luto; dæmon dormit in locis
humertibus; Iacetq; (serè) sub arbutis, in latibulo arun-
dinum, & paludis, & in limo, optimè vertit Varablus.
Immergitur fædis voluptatibus carnis hominum;

Iob. 4.

NNN 4 innatat,

innatat, & inuolutatur cæno ventris oppleti: circum-
uersat se in vomitibus paludosis temulentorum
torum; summæ ipsi est voluptati olida cloaca
rum lunaticorum.

Pascuntur quoque, & dæmonibus, sordibus
stercore; ille spurcitie peccati, & animarum lute-
rarum, nihil magis stercore præstantium: animarum
nil minus fetulentarum naribus Dei, quæ excem-
nosta naribus humanis. Pascere stercore humani
animal hoc dæmon, creaturis peccatricibus quæ sen-
turis sacris dicuntur stercora terræ.

4. Regum 9. *Erunt carnes Iesabel sicut itercus supra
faciem terræ.*

Sophon. 1. *Effundetur sanguis eorum sicut humus, &
corpora eorum sicut stercora.*

Psal. 85. *Desperierunt in Endor, facti sunt ut stercora
terra.*

*Omnis mulier quæ est fornicaria, quasi stercora
in via.*

Grauius etenim fatent naribus diuinis, & mag-
inuisæ sunt oculis Dei & Angelorum, quam fumus
stercus naribus humanis, aut olidissimum cadauer
loci egestitij, inquiente S. Anselmo. Non legistis aliquid
quando Angelum obambulantem in eremo cum quo-
dam S. Patre, prætereunte venustulo suffumigato
moscho nares obstruxisse, quod magnus peccator
fuit? Placet Deo naturâ sua rationalis creatura: sed fa-
datam peccatis, non nisi grauius sufferre potest.

Exodi 5. *Fatere fecistis odorem nostrum coram Pharaone,
& seruis eius, obiecerint meritò peccatis anime
infelices. Tantus est factor, tam grauis spurcitas ani-
marum peccatricum, vt ideo Christus in extremo iudi-
cij die, sit eas imperiosè repulsurus à se succincto &
irreuocabili ite, quasi diceret; Phy, phy, ite hinc:
non valens eos tolerare quoad peractum sit iudi-
cium.*

D. Chrysof. tomo. 2. homil. 54. in Matt. c. 25. Oper-
imperf. *Quasi qui non sufferat presentiam illorum vel
aspicere, sic dicit, discedite à me. Nam sicut carnales se-
culi,*

culi, carnalem speciositatem videndo delectantur: si qua autem dissipata vel deformis videamus, quasi vulneratus est aspectus noster: sic & Deus qui sanctitate delectatur, animarum peccatrices animas aspiciens, quasi grauat us non suffert, tanquam si dicat eis: Quasi putredo & spurcicia estis, nec tam diu vos sustineo quando statis in iudicio meo.

Quintil. l.

Quidam priscus scriptor in hoc significato dicit. *8 instit. 6.*
Stereus curia Glauciam. *6. refert*

Ierem. 18. *Dorsum & non faciem ostendam eis in die inter de-*
perditionis eorum. *formes*

Quanta sus dæmon! Libentius in luto quiescat sus, translati-
quam loco mundo rosis, & lilijs confito: dæmon in ones.

qua conscientia quiescat potius, quam peccatoris lu- *VIII.*
tulenta & canosa? Christo Iesu repugnantes, de quo

canimus: *Qui pascis inter lilia, septus chorais virginum;* *2. Cor. 2.*
qui virtutum fragrantia delectatur; *Christi bonus odor* *ibide m.*

sumus, ait S. Paulus: Pascitur Chrius suavi odore
virtutum; extinguitur Dæmon. *Alijs odor mortis in*

mortem, alijs odor vitæ in vitam. *II.*

Rictu effodiunt terram, rimanturq; radices porci: i-
tem & diaboli. *Radix iuniperorum erat cibus eorum.*

Quid iuniperi spinosæ, quam voluptates carnis, stylis,
fibulis, aculeis, pænitudinibus refertæ? Quæ (sicut

radix iuniperorum diutius iguem fouet conceptum,
quam alia quæuis) vbi hominem accenderint, dudum

in eo ardore fouet; & extinctum ili cò resuscitant, vti
ait S. Hieronymus. Hac ergo radice pascuntur dæ-

mones. Deinde meministis, quod S. Paulo, *Radix om-* *1. Tim. 6.*
nium malorum est cupiditas? O altam radicem, & al-

tius terræ assidue ad ima petentem! Hac ipsa radix
cordi humano insita, diaboli cibus est. Non legistis *Iob. 40.*

aliquando in Job volumine, quod; *Huic montes her-*
bæ ferunt? Ecqui montes, quam superbi, pasti gra-

mine citissime marcido suarum vanitatum? Nescitis
eos quotquot ad peccandum inducunt alios, esse

quasi radices arborum, quæ fructum producant;
vnde Antiochus dictus est radix peccatrix, vel peccati?

1. Machab. 1. Exijt ex eis radix peccatrix, alias, pec-
cati.

Sci, Antioch^o illustris. Atq; eiusmodi homines ebullis delicias, sicuti radices herbarū porcis: vti è probi, & ad virtutem instruentes alios, sunt Deolitijs? Aut memoria excidit quod omnes nos ad Adā audiuimus (quando tres peccato vni committentes, receperunt quisque iudicium peculiare) scilicet

Gen. 3. tem nimirum, terram comesturam? *Super pectus gradieris, & terrā comedes cunctis diebus visatua.* Quod si terra & radicibus pascuntur dæmones, quidam quæcos dixerimus?

X. Gulosi, edacesque sunt porci? & dæmones inebiles. Nunquam ipsi animæ fati perierunt. Absorpti hodie Sathan vt Cerberus triceps triginta annorum millia; cras denuò prædæ inhabitabit. Hinc eductus fert vaticus Iob cum ceto, qui absorpto nūc perit fluuio, & ordanem se exhausturum haud diffidit. Sed ipsi oculi stomacho ampliores: aquæ elementum humectando denti vix sufficere ratur. *Ecce absorptus fluuio & nō mirabitur: & habet fiduciam quod in Iordanis in os eius; in oculis eius quasi hamo capietur.* Vatablus, ait esse Hebraismum: *In oculis eius est quod accipiet illum.* Hinc sapiētissimus Salomon inter quatuor insaturabilia recenset infernum, id est, eius insatias; scilicet porcā, quæ nunquam sulcatur terram, *Nunquam sat prata biberunt;* & ignem.

Virg. in Eclog. Prouerb. 30. *Tria sunt insaturabilia, & quartū quod nunquam dicit, sufficit. Infernus, & os vuluæ, & terra que non satiatur aqua: ignis verò nunquam dicit, sufficit.*

An ideo forte vetustas pagana finxit canem tantum custodem dira fame assidue torqueri, & Cerberum tantum, quasi *νετοκόιον*, id est, carniuorum; nautamque inibi insidere congruum traiciendis manibus?

Virg. 6 Æneid.

Qui ferruginea subnectat corporpora cymba

XI. Inutiles quoque sunt: & si quod commodum præstant, per accidens, & præter intentionem. Teneant libenter quidem vt prosternant: tamen si frequenter gratia Deorum & tentatorū constātia, corū tētationes sint vtilissimæ

Monomachia hac edita est

quod accidit Iob Propheta, Iesu Christo, S. Antonio, *Atrebatii*
 & probis quibusque; uti, fauentibus Superis dicemus *1598. re-*
 in Monomachia Iesu Christi in deserto, in Luciferum, *causa Dua-*
 a quo multoties oppugnatus est.) Si quod bonum *ci, 1607.*
 corporeum idololatriæ præstant; ut animas eorum per- *item Co-*
 dant: si eorum rem promouent temporalem; ut iactu *lonia*
 ram inferant sempiternam. *1611.*

Quid eorum stoliditatem in medium proferam? *XII.*
 Sciens se aduersus Deum posse nihil *Durum est con-*
 tra stimulum calcitrare; discere nesciunt sententiam
 compendiosam, *Cede Deo*; nec arenam cedere; aut per-
 picaci animo iuge bellum molimur. ut homines ca-
 lida perfundant, scientes, videntesque sese adurunt, eò
 vehementius, quo flammam suas remitti curare de-
 buerant. Si hebetudinem suis spectemus (quam nun-
 quam instruxeris exsilire, crura agitare in sublime, ca-
 nere, cælum intueri, sed nascitur & moritur in suo
 grunnitu; de frementium semper est numero; *Si non Psal. 58.*
fuert saturati, & murmurabunt;) ut scitè, ut optimè
 diabolos exprimit, refertque, qui nunquam adduci
 potuit ut diceret, *Nemo*, ut Deus noster; nec dum pre-
 merentur, fugarenturque ferro & flamma à S. Michae-
 le, & turmis eius; dicentibus, *Quis ut Deus? Quis ut*
Deus? Quis Deus præter Dominum, aut quis Deus præter
Deum nostrum? Induci nescierunt ut responderent, *Ne-*
mo, nemo, sicut Deus; sed & sustinuerunt mordicus co-
 ram Eua, *Eritis sicut Dii scientes bonum & malum.* Nec
 vaquam docebuntur reddere Domino gloriam & ho-
 norem. *Da gloriam Deo. Gloriam meam alteri non dabo.* *Iosue 7.*
 Inculcari ipsis nequit, *Peccasti*; humilis agnitio culpæ;
 sed in eodem statu permanent, obstinati, assiduè ob-
 murmurantes, grunnientesque. Annon germani porci?
 Optimè itaque dicuntur Publicani & peccatores pa-
 uisse porcos, qui quippe suis peccatis delectarunt, pa-
 ueruntque daemones porcis per similes.

Verùm enimuero indicibili lubricitate sua mirè *Dæmo-*
 cum porcis symbolizant, seu conueniunt. Quæ enim *num exe-*
 libido, non prouocatos natura impellente, totos *crâda iu-*
 in luxuriam ire; ad eam mutuarè corpora aerea, & *bricitas.*
 phan- *XIII.*

phantastica, aut quibus se supponant maribus, quibus cum feminis commisceantur, uti mox dicemus? Quemadmodum castè vivere, ad miraculum cedit, & in corpore humano Angelicam est vitam (quomodo virgines, parvi Angeli terreri, sunt gni homines caelestes; *Virginitas est soror Angelorum* inquit S. Cyprianus: *Supergreditur virginitas carnem humana naturae per quam Angelis assimilantur* S. Ambrosius: ita vice versa, prodigiosum est spiritum non carneum vivere carnaliter, atque aliunde accipere carnem & corpus, ut eò perueniatur. Et hoc dicitur de Daemonibus. O porcos, daemones! Poetae; ne deinceps torrida exprimendae cantatissimae vestrae Pasiphae, quae ante re anonymo exardenscens, libidinem explevit in duci & corpori mutuato sui Dædali; celebrate, & diffamate longè, lateq; Venerem plus quam Pasiphaean spirituum desertorum. Enimvero Pasiphae comperat, quo stimulabatur; huic stimulus externus impellens nullus quam mera insania prauissima voluntatis. Illi accedebat voluptas ex facto, enormiter: ast corruptoribus illis ex voluptatibus corporum nulla delectatio. Neque enim in spiritibus agunt corpore; & vsque ad eos virtutem suam exerunt. Corpora quoque ab eis assumpta non viuunt animali vita, & communicent voluptatibus animalibus; nec ipsa coniuncta sunt, ut nostra animis nostris, hypostatica; ast solum ut securis caesori, & instrumentum operanti ad quem non attingit, nec peruenit resistentia securi ad opus assumptae. Deinde, Pasiphae libidinem generatus est fetus: ast malignorum spirituum luxuriosa inanis est & infacunda. Adde quod Pasiphae fabulosè infametur; deperibat Regium qui à commentariis erat, nomine Taurum, non taurum cornigerum. Amphius; quae illa insania, modò maris speciem, modò faminae referre? An non iure Lais intolerabilis luxuriae succenteretur, si Aristippi sui amplexibus expleta, cuperet vicissim Aristippum esse, ut alternatim Aristippus esset Laidi? Aut sibi euenire, quod narrat euenisse Livijs mulieri Spoletanae in virum versa: aut quod

Cypr.
tract de
habitu
virg D.
Amb. l de
viduis.

1.

2.

3.

4.

singun
natura

Lib

Au

Venus

dent v

succu

impu

tis qu

tam t

rube

De h

subit

effica

rata e

agere

bellic

re, vt

dij n

com

nupe

nes p

rupi

nis in

bus n

pollu

pand

alear

mod

porci

tarta

serua

facti

cium

A

gnan

fo

Angunt Poetæ accidisse Tiresiæ, qui, vt scribit Plinius, naturam vtramque alternis vicibus subijt crebro?

Lib. 7. Metam.

*Deque viro factus (mirabile) femina, septem
Egerat autumno, octauo rursus &c.*

Forma prior redijt, genituaque venit imago.

Aut vno eodemque tempore hermaphroditum esse. Venus huic erat vtraque nota. Sic porci illi tartarei, student vtrique, transformando se vicissim in incubos & succubos; quanquam ab eis nihil queat gigni. Quod impudicitatis eorum argumentum euidentius quaeritur quam sacra nefandissima, sacrificia impudica, ritus tam turpes, & execrandi, vt & ipsæ lupæ Corinthiæ erubescerent, vultibusque aduersis, rem detestarentur? De his tomo primo, ad illa verba; *Dissipauit omnem substantiam suam viuendo luxuriosè.* Quæ probatio efficacior adferri queat, quam spurcicies quotidie visitata eorum instinctu? vt enim Milenum & classicum agere in castris non delectat eum cui animus non est bellicosus, feroxque: nec lyram cytharamque plectere, vt ad modulos tripudiant alij, qui choræis, & tripudijs non afficitur: lenonem, aut lenoniam non agit, communiter is cuius pectori non inhæret igniculus nuptorum amorum: ita, quoniam toti sunt demones pelliciendis hominib. ad luxuriam, instigandis ad turpia, ad verba execranda, etiam delictis Alexandrinis inaudita; per diem agitant cogitationibus turpibus mentem; per noctem suscitant somnia Venerea, pollutiones inuoluntarias; responsa dant & oracula pandunt per innominabilia, *Ex tripade*: extra omnem aleam est, eorum mentes & voluntates turgere omnimoda impudicitia. Percipitis nunc vt germani sunt porcis; hisque sunt libidine persimiles? Bilem ipsorum tartaream in dubium vocauerit nemo, attentius obseruans quibus eos perstringant nominibus Codices sacri, vt leonis, draconis; necnon eorum de ipsis iudicium;

Apoc. 12. *Descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet;*

Et

XIV.

1.

1. Pet. 5.

2.

3. Et causam sedulo perpendens iræ eorum magis
 4. quod nimirum à summa gloria deiecti, nos ipsi
 5. riores prouecti sumus ad eam gloriam; quod per
 6. uerimus licet ut ipsi; redempti simus, non ipsi: quod
 duratio huius inferioris, seu cuiusque indiuidua
 perbreuis; ut ei pro libidine nocere queat. Demum
 quantæ sit ferocitatis, & cholerae, colligere haud
 securè licet ex habitu, & vultu, quem ipsi tribunt

Cap. 41. *Sternutatio eius splendor ignis, & oculi eius
 palpebra diluculi, Variablis: (In sternutationibus eius
 men collucet.) De ore eius lampades procedunt sicut
 ignis accensa. Variablis: (Et ignea stella promicant.)
 naribus eius procedit fumus sicut olla succensa, atque
 uentis. Habitus eius prunas ardere facit. Variablis: (Et
 halitus carbones ignitos reddit;) & flamma de ore
 greditur.*

Quid sibi volunt flammæ in oculis, flammæ in
 fumus in naribus; quid, quam bilem atram? Quod
 volunt Poetæ fingentes portitorem tartareum
 nem, animal natura iracundum? canem
 tem? Canem cui, fames, rabies, ira augetur quoties
 Quid Eumenides, & furia serpentes capillata,
 ibidem fabulantur; nisi demonum interminanda
 iracundiam signant?

- xv. An non diaboli quoque apri, qui ex ætate feritate
 Clem. A. non deponunt? Nonne ex ætate dæmones (si hæc lex
 lex l. 3. & nescit uti fas est) quando paradiso exclusi potentia
 5. Serom. facultas fuit cohibita, coarctataque, adeo ut diu
 dium eorum quæ cuperent non possint? Nihil
 nus non acquiescunt; (tanquam apri singulariter) bellum
 iuge in Deum mouent bellum, quale quale queunt
 plura parati si facultas adforet.

- xvi. Auersantur apri aliorum animantium consortium,
 speciei alterius; & efferatissimi sunt dæmones: quos
 nonnulli dicunt æternum perditos, quia edocti futu
 rum ut natura humana Verbo DEI unita in unitate
 personæ, ipsis adiungeretur in gloria, imò vero mul
 tis parafangis præferretur; seditionem mouerunt in
 Deum

Deum; auertere conati sunt incarnationem filij Dei; seu, vt volunt alij, quia non contenti pares se cæteris Angelis contubernalibus, eis præcellere nisi sunt, affectuarunt æqualitatem Altissimi; similes Pompeio, qui parem ferre nequibar, multò minus superiorem.

Luc. 1. 1. *Nec quenquam iam ferre potest Casarue priorem, Pompeius uè parens.* Nonne belli apri, dæmones?

Quod si aper dictus est, quasi asper; & verres secundum Isidorum, quod *grandes habeat vires*; eequid asperius, crudelius, robustius dæmonibus? Qui tam læuè in humanum genus ferociunt, vt ipsum, Dei imaginem obliterare nitantur, solo Conditoris liuore?

Qui infantem in fontem cædunt, vt genitoris scelus cum Medæa uiscantur? Famulos extinguunt, in Regis contumeliam? Dei causa quem lædere nequeunt, lædunt & perdunt innumeras creaturas? Pastoris odio, & inuidia, rapaces, implacabiles lupi, mactant & disperpunt gregem? *ingularis ferus depastus est eam*, ait uates. O apros! O feroces!

Virgil. 1. *Æneid.*

*Quid Troës potnere? quibus tot funera passis,
Cunctus ob Italianæ terrarum clauditur orbis?*

Si verres à viribus; quid fortius porcis infernalibus; quibus è cælestibus caulis deturbandis in haram tartaream, opus fuit olim potenti brachio Dei. *Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente corda sui.* Cum quibus adhuc vt uirum dimicetur, necessarius est in Ecclesia militante S Michael. *Michael & Angeli eius præliabantur cum dracone.* Valent viribus, quandoquidem ipsorum quidam ausus fuerit tertium in arenam singulariter descendere in deserto conser-turus cum Christo. Si verres à viribus;

Iob. 40. *Non est super terram potestas que comparetur ei qui factus est ut nullum timeret. Fortitudo eius in lumbis eius, & virtus illius in umbilico ventris eius. Stringit caudam suã quasi cedrum, nerui testiculorum eius perplaxi sunt. Ossa ei⁹ velut fistula aris; cartilago illius quasi lamina ferrea. Corp⁹ illius quasi scuta fusilia, compactũ squamis*

XVII.

Isido. l. 12.
etym. c. 1.

Vni quæ-
ritis, &
multos
occiditis.

Psal. 79.

XVIII.

Luc. 1.

Apoc. 12.

Cap. 4.

mis se prementibus Cum apprehenderit eum gladius
sistere non poterit, neque hasta, neque thorax: reputa-
nim quasi paleas ferrum, & quasi lignum putridum.
Non fugabit eum vir sagittarius, in stipulam versis
lapidis funda; quasi stipulam estimabit malleum, &
ridebit vibrantem hastam. Ridet vires humanas. Et
multis modis conueniant dæmones & porci.

Porcorū
prodigi a-
lia expo-
sitiō.

1.

* Vide
Chrysof.
homil. 16.
in Gene-
sim.

Gen. 15.

Emma-
nuel Sa-
cholys in
hunc locū
hanc uni-
cā habet
expositio-
nem.

D. Chrysostomus to. 2. in Lucam, homil. de hac
Porcos pascere dicitur, hoc est immundas & sordidas
nima sua cogitationes nutrire, & edere escas irrationa-
les praua conuersationis.

Euthymius Zigabonus c. 57. in Lucam: Potest
demonis dici indigna conuersatio: porci verò, voluptatis
ac lutulenta cogitationes, quas miser pascere ac foueri
sus est.

11.

Alia est, interpretantium per porcos hominis sen-
sus: qui in malum insumpti, sunt vilissimi, abiectissi-
mique. Iuxta quos, pascere porcos esset facultatem fa-
cere oculis omnia lustrandi: aures ad singula præbere,
honestas & inhonestas: manus ad quoscumque attractus
extendere: odoratum, & gustum, cunctis odoribus &
saporibus, magis ad voluptatem quam necessitatem
sus.

D. Bern.
serm. de
diuersis
affect. ani-
mi. Sylua
alleg. in
verbo sus.

facien-
statu-
Ecc-
gauri e-
eretur
foret.
mone-
iectis
sensib-
prior-
corum
G-
sensu
vide
spirit-
ment
R.
cere: l-
dibus
nes su-
R.
libidi-
lutu-
quam
quere
illorū
qua
cum
quasi
R.
sequi
on-
mus,
D.
turb-
cent-
tion-
terur
arti
facien-

facientibus applicare; quod à se aliquando factum testatur ipse Salomon.

Eccl. 2. *Omnia qua desiderauerunt oculi mei, non negaui eis, nec prohibui cor meum quin omni voluptate frueretur.* Demum id supra modum sensualitati studere foret. An hos porcos inhabitare non rogabant demones pulsi è & à ratione hominis: satis sibi, quasi eiectis ab animo, & metropoli hominis, rati insidere sensibus corporeis, tanquam limitibus, ut pedetentim priora repeterent? *Si nos eijcis, mitte nos in gregem porcorum.*

Matt. 8.

Guerricus ser. de prodigo. *Porcos corporeos scilicet sensus, qui volut abro luti, & spurcitijs oblectantur Et vide ne forte hi sunt porci, quos eiecti ab homine, maligni spiritus intrant. Eiectum enim à rationali nostro, id est mente peccatum, sensibus corporis heret.*

R. P. Hier. Lauretus Alb. in sylua Alleg. verbo *Pascere: Pascens porcos filius prodigius designat vacantem sordibus, & ministrantem sensibus voluptates, ipsosq; demones suis vitijs delectantem.*

R. P. F. Ioan. Granat. *Immundorum hominum veluti libidinosorum sensus, qui in luto vilium affectionum volutantur, porci dici possunt. Nam porcorum oculi nequaquam valent sursum spectare, qui cum glandes subter quercum comedunt, ipsam nunquam aspiciunt. Tales sunt illorum sensus, qui ad ima semper proni, nequaquam ea qua sursum sunt vident. Hos ergo porcos pascit peccator, cum suos sensu teterrimis vitijs indulgere sinit, quibus quasi cibus nutriuntur.*

R. P. Didacus Stella comment. in hunc locum. *Si sequimur sensum & prauas cupiditates, qua luto semper, & omnium peccatorum spurcitia gaudent, porcos pascimus, irracionales sumus.*

Dicunt alij, pascere porcos nil aliud, quam appetitui brutali satisfacere, ac sedulo ministrare concupiscentiae animali quicquid libuerit, omni missa cunctatione. Concupitum, illatum: quando non semel & iterum contingit labi fragilitate humana, sed quasi arti Corinthiae studetur, aduentantibus cunctis

iii

ooo

patet

patet taberna; paupertate, aut tentationibus ac
non impellentibus, sed sola facti libidine. Hinc
mè dicitur, *pascere porcos*; quia ex placito quorundam
alere est necessitatis, *pascere*, deliciarum: quando
quam, adolescens, iam non amplius sui iuris, non
tanter contendit explere libidinem voluptatibus
gis, modò ab hac, interdum ab illa elicitis, dicitur
cum quibusdam, quorum meminit liber Sappho
tiz,

Cap. 2. *Nullum pratum sit quod non pertransi-
xuria nostra. Vatablus: (nullum pratum luxuria
non peruat:) Vbique relinquamus signa latitia,
niam hac est pars nostra, & hac est fors nostra; aut si
tas sequatur, secteturque voluptates, in eas vires
haurire nititur, ut pascat, quod neque his, neque
lis expleri vnquam potest; uti alibi à nobis dictum
est.*

Vide to. 2.

Vener. Beda intelligit carnales voluptates; ite
autor libri de tempore barbarico.

Albert. Patav. August. Eremit. serm. 2. *Immundus
delicet concupiscentia motus satiaret.*

P. Franciscus de Marone:

Pascit porcos, qui nutrit motus immundos.

IV.

Adhac, si Græcum nomen ambiguum est $\chi\omicron\iota\varsigma$
significans porcos, & quandoque pudum mulierum
quid aliud vellent ista, nisi quod dæmon scortatorum
& scorto inculcarit animis prorsus studere exple-
ni, satisfactioni vnius è quatuor quæ Salomon re-
fert insatiabilia, quod iure optimo antiquis dictum
est $\chi\omicron\iota\varsigma$, porca, à verocitate gulosa; & insaturabilita-
te: Et sicuti porcus est animal avidum radicum, sata
eruens (vnde Ceres habita Gentilibus frugum terre
præses, voluit ipsum sibi mactari, uti mox dicebamus)
ita, quod significatur per $\chi\omicron\iota\varsigma$ græcum, & porca La-
tinum, plerumque eruit radices & sata generis hu-
mani.

Fortè ab
animali:
fortè à
terra sul-
cata vix
satiabili.

Job 31. *Ignis est usque ad perditionem deuorans, & om-
nia eradicans genimina, ait scriptura.*

Fortè etiam pascuntur porci, quando fornicatores

ita exarsit in meretriculam, ut nitatur qualem, quantum cupiat, excogitetque voluptatem ipsi adferre (ceu pabulum sui:) aut quando prostituta mulier omnibus modis studet placere venustulo suo in omnigena nequitia, cumque pascere omni nodis delitijs quas imaginari queat: in eiusmodi sedulior quam suarius pascendis suis. Juxta quæ significaret; Dominus Publicanos & peccatores, dissipata vniuersa substantia sua appendente, seu adiacente: id est, dilapidatis fortunis, tandem concoxisse & substantiam personalem, inquam corporis facultates, exhaustas studendo infatigabiliter ijs, & similibus peccatis.

Iusuper, an pascere porcos foret quoque labi (secundum aliquos) in peccata ineffabilia, quæ horror & pudor non sinunt exprimi: qualia fuerunt quondam Sodomorum; & genus illud turpitudinis, quod Grecis dicitur *γλωσσοποιαν*. in quod deuoluti sunt quoque Ethnici, scribente S. Paulo in epistola ad Romanos: *Tradidit eos in passiones ignominia?*

Rom. 1. 26.
2.

Vide Catullum epigramm. in Lesbium: & Justum Lipsium l. 1. var. lect. cap. 5. Ansonium epigramm. de Castore Felatore. Item in Eunum Liguritorem 3. aut 4. epigram. de eius fædissimo vitio.

Lactant. l. 6. instit. cap. 23. *Teterrima libido & execrabilis furor, ne capiti quidem parcit.*

Arbitret. Nam quemadmodum fædus non datur animal porco (hinc regulariter eius non fit mentio contra reuerentiæ præfationem) nec abiectius munus suario: sic nullum est enormius fornicationis genus in natura humana, quam quod autoribus Sodomitis prodit: nec execrabilior peccator Sodomita.

Gen. 13. *Homines Sodomitæ pessimi erant, & peccatores coram domino nimis.*

O execrandos porcos, dignos & nunc dici cum porcis, merde rimatores! Phy, phy: subtrahantur verba enormibus illis peccatoribus: sileat eos oratio. In hoc sensu attamen, Publicani illi & peccatores famosi in simularentur Sodomitæ.

Alij per porcos exponunt vitiorum genera omnia, quæ

1. Tim. 6.

quæ suaptè natura olidissima sunt coram Deo, ut porci hominibus: pascunturq; radicibus, ut porci; radicibus inquam, quam S. Paulus avaritiam, siue cupiditatem dicit. Radix omnium malorum est cupiditas. Aut secundum Vatablum, studium pecunie; Φιλαργυρία, inquit Cæcus: pecunie cupiditas, vertit Arias. Ut enim radix ministrat alimentum arboribus & styrcibus; arborumque fructus glandes, & alij, animalia pascuntur ita temporalium bonorum vberas, circa quæ vertitur avaritia, fomentum materiamque subijcit omni vitio

VII.
Compendium proprietatum suis.

Ast, ecce tibi quoque expositionem illustrat Porci, meo iudicio, significarent discipulos haræ curi; qui innantes, & circumuolutati cæno voluptatum de more suum viuunt; spurci sunt, ut sues; guli ut sues; luto delectantur, ut sues; non odorant factorum suorum peccatorum, non magis quam sues lutum reunt, suffocanturque, videntes seu audientes bonum ut sues rosarum fragrantia; non ruminant vana legem Dei, magis quam sues pabulum (quanquam putidè ipsum distinguant, norintque discernere in bonum & malum, uti & sues bisulcæ sunt;) inuunt sunt, lanæ & lactis exortes, ut sues; nulli apri labori

Horat. l. 1. epist. 4. ad Tibullum. Idem ibidem.

sues; nec plus animæ habent quam sues. Corpas inuunt; inhiantes solis bonis corporis, ut sues; pastus & ginati inferno, uti sues carnificinæ; Epicuri de grege porci, telluris inutile pondus, ut ait Poeta quidam.

* Cerrè prisca Doctores intelligunt plerumque iusmodi homines, per spurcum illud animal; ut dicitur Chrysostomus in Genesim, & alibi.

Diuus Chrysostomus homil. 16. in Gen. exponit illud, Ne mittatis margaritas vestras ante porcos: Nota enim Christus ibi de porcis præcepit, sed homines porcum moribus denotat, qui sicut bruta illa in peccati luto inuuntur.

Idem alibi in Matth. (quæsitum ramen diligenter locum non inueni; ergo aliena hic fide utar: Nota enim porcos esse immundos naturaliter, atque ad terram, & canosas voragines dimersos ore, non ad aliud quam satietatem ventris pabula semper requirere; nullam

utilitatem ex se dum viuunt prestare. Non lanam, ut oues; nec lac, ut cetera animalia; non vecturam prabere, sed solum pastum ventris requirentes ad mortem nutriri. In quorum persona sine dubio immundos & luteos homines aduertimus signatos, qui nullum opus misericordiae, vel religiosi laboris, nullam spem futurae salutis habent, sed de gula ac ventre tantummodo cogitantes, in peccatorum suorum sordibus, tanquam porci in cano voluntantur.

Apud Chrysoft. homil. 18. in cap. 7. Matt. autore incerto: Porcos autem Christianos carnalibus, & immundis voluptatibus deditos; quoniam propter fidem quidem suam mundi sunt, propter actus autem suos sordidos habentur immundi.

Theophylactus comment. in Luc. 15. Porci sunt omnes qui in luto vilium & materialium voluptatum voluntantur; nam porcorum oculi nunquam possunt sursum spectare, aliam sortiti formationem.

Et paulo post: Tales sunt oculi eorum qui male educati sunt nunquam vident ea quae sursum.

Laëtant. l. 4. instit. cap. 17. Est lutulentum hoc animal & immundum, nec in caelum unquam aspicit, sed in terram toto & corpore, & ore proiectum, ventri semper & pabulo seruit.

Porci ergo rectè peccatores significant, qui in terra, toto corpore, ore, corde, pede & manu versantur.

Pierius l. 9. hierogly. Per porcum inbasitantem luto, vel... resas conculcantem, à bonis honestisque moribus hominem alienum significabant.

Pascere itaque porcos, quidnam? Pastores sunt o- Ioan. 21.
uium, qui verbo & facto populum ad benè beateque viuendum componunt. *Pasce agnos meos.*

Jerem. 3. *Dabo vobis pastores iuxta cor meum, & pascent vos scientia & doctrina.*

1. Pet. 5. *Pascite qui in vobis est gregem.*

Pastores sunt ij, qui rem sospitem fouent & seruant: Rectores sunt pastores; ex Prophetarum sensu;

Isa. 44. *Qui dicit Cyro, pastor meus es.*

Virg. 1. Et Homerus, Reipub. clauum tenentes, dicebat
 Aensid. stores populorum Pastores sunt quoque, qui delectantur
 Rupert. 7. Oculos pictura pascit inani.

in Apoc.

1.

Itaque pascere porcos foret, non aded malos de
 re nouam malitiam: flagitiorum ludum cunctis
 rix: cuiusmodi videre est colluuiem lenonum & le
 rum veterum, quorum omne studium est, vt petu
 tant adolescentes, adolefcentulasque: gentem pe
 tam, vniuersa perdere potens.

Propertius lib. 4. Eleg. 5. alloquens lenam:

*Docta vel Hyppolitum Veneri mollire negantem
 Concordique toro pessima semper auis.*

*Penelopen quoque neglecto rumore mariti,
 Nubere lasciuo cogeret Antinoo.*

2.

Porcos pascunt qui alijs sunt scandalo; viam prin
 parant ad peccatum; & qui malos in malitia fouent
 Pascunt hados, non dissimulando solum; sed & pro
 bando, stimulando, accendendo, laudando, reman
 rando &c.

3.

Pascere porcos, est sceleratorum fieri ducem; mal
 tiamque profiteri. vt qui lupanarijs praesunt, in
 admittunt scorta, eorumque venustulus, vt Dædalo
 Pasiphae & Taurum; vt qui publicanos, vel latrones
 vel biberones sustinent.

4.

Similiter & congruonem agere, factis vel dicit
 impio alicui voluptatē adferre vt multi parasiti, scort
 ra, lurcones, improborum principum assentatores
 qui oculos & aures eorum pascunt acroamatibus
 stuiis, sed fædis, & actibus multo fædioribus.

Theophylactus in hunc modum: *Tales pascit in
 multis in malitia praest; vt est scortorum hospes, vel Pub
 licanorum princeps, vel latronum: de omnibus enim his
 dicendum quod porcos pascant.*

5.

Ipsi principes quibus cordi est pascere in curijs suis
 gregem porcellorum de hara Epicuri; comedonum,
 flagitiosorum; conuentus Herodiadum & concubi
 narum; quam ouiculas inopes Iesu Christi; annon sua
 rij; si porci denotent eiusmodi inutiles, soli ventri stu
 decates: Ego verò facile arbitrer.

Por

Porro, iuxta præfatas expositiones, dicuntur Publicani, & peccatores nostri Euangelij, alijque omnes facti subulci, quod Publicani fuerint voluptati demoni, auaritia, oppressio nibus, exactionibus, abusu cõmuni sui muneris; necnon facultatũ profusione; quod nõ nisi rapinarum, & impudicitiarum cogitatus mente fouerint: quod cupiditatibus studuerint: quod & animos & oculos ad sensualitatis illecebram, ad terrena iugiter deflexerint. *Curua in terram anima. Oculos suos statuerunt declinare in terram:* quod appetitui animali seruerint, & partibus insaturabilibus satisfacere nisi sint: quod animo adedõ abiecto fuerint, vt ad primum tentationis carnalis spiraculum deditioem fecerint, & expleuerint quisque grunnientem, frementem, furentem suam suam, consummatione sædarum voluptatum carnis. Publicani, inquam: quia Romanorum adhuc paganorũ cõtubernio (vtique vectigalium principum) vsi, forte vt & ipsi, delapsi sunt *in passiones ignominia:* pauperuntque faciem stercorimantium ineffabilem. Fortè, aliis fuerunt autores nouorum scelerum: & cùm opibus valerent, aluerunt sub se publicanos minores; sub alternos (memineritis legi frequenter, *Princeps publicanorum:*) ipsorum nonnullos pro scuris, & congerronibus insulsis, ceu porcos in familiam assumpserunt. Peccatores verò famosi, de quibus Euangelium, fuerunt fortè corrupti, corruptoresque, & præceptores scelerum, alios impellèdo ad malum (vt porcos vtica & fuste vrget suarius,) Rempub. perdendo: ipsorum nonnulli fortè, vagao institutum sectabantur, lenoniciũ exercebant; meretrices suscipiebant: scortatoribus studebant: cytharædos, & aulædos acciebant, in gratiam tam stuprantium, quam spontaneæ stupratarum, aut ruri, aut domi. *Pugnant, vt vincere possis.*

7. O Deus bone! Si constant expositiones istæ, õ, vt multi sunt, secundum lexicon, & vocabularium Euangelij, in omni hominũ ordine & statu porci, & porcerij. Nec i e noribus Ardēnatibus, nec sylars Mormatanis sunt glandes satis, vt singulis porcis vel vnicus detur.

Me fugit, an cælum tot astra, mare, tot arenæ atomæ,
 Oceanus tot pisces, & aquæ stillas; pisces tot specus;
 mas; campi Atrebatenses tot spicas; Fræcia tot acæ;
 Alpes, tot niuis floccos; Hannenius paradus tot
 res; nec eius Montes tot præclaros viros; nec illos
 Orlando tot fugas; quot vbique terrarum sunt
 & suarij; qui se tales reputant minimè. Enimvero quod
 hominibus obijci potest; *O curus, in terras animæ,
 cælestium inanes; & de eis efferis; Oculos suos statueris
 declinare in terram; animæ caput ipsis incuruatum.*
Caput enim anima, mens est; & in terrena flexum; non
 quam cælum versus ex porrectis ceruicibus, vnde
 sunt, omnia bona ipsis proueniunt, & quod vocari sunt
 totidem sunt nobis porci. Nunc recense eorum
 merum. Quotquot videro luto voluptatum carnalium
 delectari; nec quicquam, aut sentire, aut audire, aut
 legere de virtute quire; totidem reputaero porcos. Quot
 quam multos habet porcos orbis, nunc totus caro, &
 gnanter in vrbibus opulentis, & numerosis aulis; ubi
 homines multi conspici debuerant, ibidem dignoscitur
 agere porci. Ibi regnat Circe, homines in sues trans-
 formans; ibi Epicurus, verres, eas generans. Quot ce-
 nam non amplius esse animæ quàm porcis, & quibus
 anima pro sale data est; non arbitrâtes aliâ vitâ, in qua
 immortales sunt animæ (cuiusmodi sunt Athei moderni)
 totidè habebō porcos. O Deus! vt abūdat terra hinc
 ce porcis! Sus, iudex loci, in quo fundaturus erat ma-
 gnus Æneas Albam suam (cuius vberibus appendebat
 sub querno dumero triginta nefrēdes candidi) nume-
 rosè adeo nō fatuit vnquam, vt Atheismus ille nobis
 hoc tēpore porcellos edit; q̄ immortalitatē nō agnos-
 cētes, concludunt cæno inuolucrandū; *Venite ergo fruamur
 bonis qua sunt;* decernūt cūcta temerare, stuprate,
 abligurire. Totidè itē porcos existima uero, quot videri
 re vete tumēte & distēto, ad instar tympani obcinctis
 cōmessationibus oportunis, importunis; nil misc-
 ratos & domesticos, & exteros, Jesu Christi membra
 bello ad pauperiē summā redactos; aut lanā qua tegā-
 tur, aut lac quo reficiatur, præbēdo, nō magis quàm porci.

Psal. 16.

Sap. 2.

Nunc

Nunc indicibiliter regnant commestationes, & immisericordia: igitur porcorum infinitus est numerus. Nullius generis animantium tam multa sunt individua quam porcorum; nec omnes in carnificinam veniunt; non omnes comitantur Vlyfsem; non pascuntur omnes ruri sub quercubus; non præsepio communi utuntur omnes: sed vrbes famosæ, & aulæ; sed mæsæ & conclavia Regū istiuscemodi pascunt porcos.

Ast existimo plures esse suarios subus; quibus nihil prodest esse suarium quam suem, vt aiūt. Quicumque cogitatus malignos mente fouet: quicumque in sensualitatem plus æquo est, donans oculis, auribus &c. quicquid appetunt: quicumque acquiescit motui animali; quicumque explere inexplebile, tam in se quam in amato nititur: quicumque non veretur peccata muta committere: quicumque docet, fouet peccatores, fauet, assentatur isdem, annon porcos rectè pascere videretur? O quam numerosi luarij! O porcorum vberes greges! Verum, suarij deteriores sunt porcis, & ipso prodigo suario. Quod enim ipsius porci fuerint porci, & ita affecti, naturæ fuit & creationis, adeoque venia digni: ast homines fieri porcos, malitiæ est & corruptionis, hinc inexcusabiles. Quod prodigus suarium egerit, necessitas & pauperies effecit: quod verò illi porcos pascant, voluntatis est, & purè libertatis. *Nolite fieri sicut equus & mulus, & porcus &c.* Non dicit, ne sitis; sed nolite fieri; *Voluntariè peccantibus nobis.* Ac si diceret: Nolentes fieri, non fietis. Nunc perpendite quo in pretio sitis apud Deū ò voluptuosi, qui utiq; diabolo vos porcarios dicit. Percipitisne, vt oculi adulterijs oppleti, nō nisi fallacibus aspectib. pasti: aures, nil magis delectatè quam odis impudicis: oculi, nunquā cælum versus erecti, vt omnium bonorum autorem gratiarū actione & benedictionibus persequantur, porcis persimiles; qui sub glādosa quercu glandibus sese facientes, oculos nunquam in quercum attollunt, aut glādes demittētē: tū quia naturā rigido collo, tū auiditate nimia ingerendi cuncta in ventrè voracem? In-clyti certè voluptatibus dediti, s. Iesu Christi oraculo.

8. Heus; Auditores, Eccur generis nostri præ nobilitatisue ratio nobis curæ non est; ne ad tantum deprimeremur abiectione, vt porcos pasceremus nimantes fatulentos, vilissimosque? An non filij

Act. 17.
Ex Ara-
ra.

nos? *Ipsius enim & genus sumus.*

1. Ioan. 3. *Videte qualem charitatem dedit nobis Deus vt filij Dei nominemur & simus.* An non liberi, & munus per Christum. *Qua libertate nos Christus liberavit? Genus ergo cum simus Dei,* creatione & regeneratione, nobiles & liberi; pudeat nos fieri seruos Domini impurissimi, diaboli & peccati. Audistis vnquam pulcherrimam regiam vltro, nec vllatenus coactam eò se desisse vt inferiori sibi seruiret? Virg. 2. *Æneid.*

Galat.
Act. 17.

*Non ego Myrmidonum sedeis. Dolopumue superbia
Aspiciam, aut Graijs seruitum matribus ibo,
Dardanis, & Diua Veneris nurus;*

ait Creuse matrona Troas ad virum. Christus autem verò, Dei genus, libertate donatus pretioso sanguine hominis Dei, tam excors erit, vt se denuò seruitutem patiatur abduci? Quid inquit, abduci vltro seruiturè subeat diaboli, q̄ Christianū cōpelle nequit nisi volētē? *Adhæsit, nō captus est, inquit textus.*

D. Leo magnus ser. 1. de Natiuit. Christi *Agnosce Christiane dignitatem tuam, & diuina consors factus nature, noli in veterē vilitatē degeneri conuersatione redire. Memento cuius capitis, & cuius corporis sis membrum. Re-miniscere quod erutus de potestate tenebrarum, trans-latus es in Dei lumen & regnum.*

Quod si (auertat Deus) fragilitate, ignorantie humana; aut dolo fallaci, illecebraque astuti venatoris denuò seruitutis laqueos subieritis; saltem ne cum prodigo ei adhæreatis. *Adhæsit, adglutinat us est vniuiusum.* Si peccaueritis, longas in peccatis ne ducite moras. Sin, prodigo malitia pares; saltem ne deteriores fiatis. *Adhæsit vni ciuium, & vos vni peccato, non omnigenas gustando iniquitates, adhærete. Adhæsit, sed vni.* Deinde; quoniã hoc æuo vrbinitas, verborum, vestitiū, gestuū comitas, vobis commendatur quàm alias, vnuquā; vniuersiq; velint haberi nobiles; honorē, nati-

lium

lū splendorem, eminentiā venditant: obsecro vos per genus, per honorē, per ingenuitatē vestrā, non relabi vnquam in illiberalitatē, impuritatemque peccati: eminetius emicet vrbalitas, ingenuitasque vestra moribus & vita, quam verbis, & splendore habitus. Sola virtus sit vrbalitas nostra tota: peccatum solum, sit nobis illiberalitas omnis. Huc vsque prodigus noster adhæsit vnico, eoque primario inter ciues. *Adhæsit vni ciuium regionis*: nos autem non pigebit mancipia esse & subulcos dæmonis, qui *Doech* pastorum Saulis primarij munus aspernaremur? *Doech Idumæus potentissimus pastorum Saul.* I. Reg. 21. Serio pēfate à quo Domino ad quē dominū transeatis peccato. Ignoratis? A Deo, ad diabolum. Quantū chaos interiectū! Cogitate, à quo honore, ad quē abiectiōne Nescitis? A curia Iesu Christi ad villā! A Neapoli cælesti, à ciuitate noua Ierusalē, ad pagū: à palatio Imperiali magni Dei cælorū, ad vilē harā diaboli infernalis. Quanta locorum diuersitas! Perpendite, à quanta requie, ad quātos labores. Dissimularis scire? Ab vnica vinea, ab Ecclesia vna, ad tot dæmonis villas, quot peccata recensentur mortalia. *Misit eum in villas suas*; à iugo leuissimo, ad vitam peccatorum operosissimam.

Jerem. 16. *Seruietis Dijs alienis die ac nocte, qui nō dabunt vobis requiem.* Quanta differentia! Cogitate, ô peccatrices animæ, quātum sit probrum, scurrā, ludum, iocum diaboli fieri; quamque animis angeremini tales facti. Estis hercle, quoad in peccato perstiteritis. Estis enim Angelis illis perditis & perditoribus, delectationi, gaudio, ioco, ludo, offendendo: rursus, Angelis saluatis, & saluantibus gaudio penitendo. Nunquid præstat Angelos pacis iam dudū peccatis nostris mæstos lætificare, quam gaudio esse dæmonibus, antiquis nostris & irreconciliabilib. hostib⁹: qui nos sceng loco habent, & gaudēt fletu angelorū pacis, intimatorū nostrorū? O gaudia! ô fletus! Quod si eò vsq; demitti lubeat, vt simus diabolo subulci & cōgerrones (vt hic prodig⁹ hero) heu, ne à cruce Iesu Chr. rātū abhorream⁹, ne sanguinē eius pretiosissimū adeò floccipendamus:

Nunc

Phil. 2. *Nunc autem & stens dico* (ah ! ac vrinam cordis me-
 chrymas cerneretis !) ne labores eius molestif-
 tam parui faciamus, vt animas cruce, sanguine, &
 martyrio Iesu Christi redemptas peruertamus, pe-
 musque. Per nos non pateat ludus malitiæ omni-
 edoceantur alij quæ ignorant: ne pusillis scandali-
 mus; caueamus ne suarium Epicurum amulem-
 cenosa doctrina gregem licentiosorum, & carnalium
 porcorum pascebat, labijs lactucas condignas in-
 illis. Sit satis, quod nimium; te ipse solus per-
 das, nec alios iam malos corrumpas, per-
 dasve magis. *unum pro multis*
detur caput.

CONCIO QUINTA.

Feria 2. post Dominicam quartam Quadra-
 simæ cuius epistola agit de iudicio Salomo-
 inter duas meretrices. Euangelium vero
 de Christo eijciente flagello ven-
 dentes & ementes de
 templo.

Græca. 5. 15. Βόσκειν χοίρας.

Vulgata. 5. 15. Vt pasceret porcos,

Syriaca. 5. 15. Vt pasceret sues.

ARGUMENTVM.

1. *Pictura & poeses, similes: de prodigo parabola*
risiciosa. 2. *Libertas & elegantia figurarum Ie-*
Christi in ea. 3. *Non omnes qui humanam speciem*
referunt homines sunt. 4. *Quid requiratur ad*
minimam